

(384)

III. *Epistola missa ad prænobilem virum D. Carolum Mountague Armigerum, Scaccarii Regii apud Anglos Cancellarium, & Societatis Regiae Præsidem, in qua solvuntur duo problemata Mathematica à Joanne Bernoulli Mathematico celeberrimo proposita.*

Jan. 30. 169⁶.

Accepi, Vir amplissime, hesterno die duo Problemata à Joanne Bernoulli Mathematicorum acutissimo propositorum exemplaria, Groningæ edita in hæc verba.

Acutissimis qui toto Orbe florent Mathematicis,
S. P. D.

Joannes Bernoulli Math. P. P.

Cum compertum habeamus vix quicquam esse quod magis exciter generosa ingenia ad moliendum quæc conductit augendis scientiis, quam difficilium pariter & utilium quæstionum propositionem, quarum enodatione tanquam singulari si qua aliâ via ad nominis claritatem perveniant sibique apud posteritatem æterna extruant monumenta; Sic me nihil gratius Orbi Mathematico facturum speravi quam si imitando exemplum tantorum Virorum Mersenni, Pascalii, Fermatii, præsertim recentis illius Anonymi Ænigmatistæ Florentini aliorumque qui idem ante me fecerunt, præstantissimis hujus ævi Analystis proponerem aliquod problema, quo quasi Lapide Lydio suas methodos examinare, vires intendere & si quid invenirent nobiscum communicare possent, ut quisque

quisque suas exinde promeritas laudes à nobis publicè id profitentibus consequeretur.

Factum autem illud est ante semestre in Actis Lips. m. Jun. pag. 269. Ubi tale problema proposui cuius utilitatem cum jucunditate conjunctam videbunt omnes qui cum successu ei se applicabunt. Sex mensium spatum à prima publicationis die Geometris concessum est, intra quod si nulla solutio prodiret in lucem, me meam exhibiturum promisi : Sed ecce elapsus est terminus & nihil solutionis comparuit ; nisi quod Celeb. Leibnitius de profundiore Geometriâ præclarè meritus me per literas certiorem fecerit, se jam feliciter dissoluisse nodum pulcherrimi hujus uti vocabat & inauditi antea problematis, insimulque humaniter rogavit, ut præstitutum limitem ad proximum pascha extendi paterer, quo interea apud Gallos Italosque idem illud publicari posset nullusque adeo supereffet locus ulli de angustiâ termini quærelæ ; Quam honestam petitionem non solum indulsi, sed ipse hanc prorogationem promulgare decrevi, visurus num qui sint qui nobilem hanc & arduam quæstionem aggressuri, post longum temporis intervalum tandem Enodationis compotes fierent. Illorum interim in gratiam ad quorum manus Acta Lipsiensia non pervenient, propositionem hic repeto.

Problema Mechanico-Geometricum de Linea Celerrimi descensūs.

Determinare lineam curvam data duo puncta in diversis ab horizonte distantiis & non in eadem rectâ verticali posita connectentem, super qua mobile propriâ gravitate decurrens & à superiori punto moveri incipiens citissime descendat ad punctum inferius.

Sensus

Sensus problematis hic est, ex infinitis lineis quæ duo illa data puncta conjungunt, vel ab uno ad alterum duci possunt eligatur illa, juxta quam si incurvetur lamina tubi canalisve formam habens, ut ipsi impositus globulus & liberè dimissus iter suum ab uno punto ad alterum emergetur tempore brevissimo.

Ut vero omnem ambiguicatis ansam precaveamus, scire B. L. volumus, nos huc admittere Galilæi hypothesin de cuius veritate sepositâ resistentia jam nemo est saniorum Geometrarum qui ambigat, *Velocitates scilicet acquistas gravium cadentium esse in subduplicata ratione altitudinum emensarum, quoniam aliâ nostra solvendi methodus universaliter ad quamvis aliam hypothesin sese extendat.*

Cum itaque nihil obscuritatis supersit, obnoxè rogamus omnes & singulos hujus ævi Geometras, accingant se promptè, tentent, discutiant quicquid in extremo suorum methodorum recessu absconditum tenent; Rapiat qui potest præmium quod Solutori paravimus, non quidem auri non argenti summam quo abjecta tantum & mercenaria conducuntur ingenia, à quibus ut nihil laudabile sic nihil quod scientiis fructuosum expectamus, sed cum virtus sibi ipsi sit merces pulcherrima, atque gloria immensum habeat calcar, offerimus præmium quale convenit ingenui sanguinis Viro, consertum ex honore, laude & plausu, quibus magni nostri Apollinis perspicacitatem publicè & privatim, scriptis & dictis coronabimus, condecorabimus & celebrabimus.

Quod si vero festum paschatis præterierit nemine deprehenso qui quæsitum nostrum solverit, nos quæ ipsi invenimus publico non invidebimus; Incomparabilis enim Leibnitius solutiones tum suam tum nostram ipsi jam pridem commissam protinus ut spero in lucem emitte, quas si Geometræ ex penitiori quodam fonte petitas perspexerint, nulli dubitamus quin angustos vulgaris

garis Geometriæ limites agnoscant, nostraque proin inventa tanto pluris faciant, quanto pauciores eximiam nostram quæstionem soluturi extiterint etiam inter illos ipsos qui per singulares quas tanto pluris faciant, quanto pauciores eximiam nostram quæstionem soluturi extiterint etiam inter illos ipsos qui per singulares quas tantopere commendant methodos, interioris Geometriæ latibula non solum intimè penetrâsse, sed etiam ejus pomeria Theorematis suis aureis, nemini ut putabant cognitis, ab aliis tamen jam longè priùs editis mirum in modum extendisse gloriantur.

Problema alterum purè Geometricum, quod priori subnectimus & strenæ loco Ereditis proponimus.

Ab Euclidis tempore vel Tyronibus notum est ; Dicam utcunque à punto dato rectam lineam, à circuli peripheriâ ita secari ut rectangulum duorum segmentorum inter punctum datum & utramque peripheriæ partem interceptorum sit eidem constanti perpetuo æquale. Primus ego ostendi in eod, Actor. Jun. pag. 265. hanc proprietatem infinitis aliis curvis convenire, illamque adeo circulo non esse essentialē : Arrepta hinc occasione, proposui Geometris determinandam curvam vel curvas, in quibus non rectangulum sed solidum sub uno & quadrato alterius segmentorum æquetur semper eidem ; sed à nemine hactenus solvendi modus prodit ; exhibebimus eum quandocunque desiderabitur : Quoniam autem non nisi per curvas transcendentes quæsito satisfacimus, en aliud cuius solutio per merè algebricas in nostra est potestate.

Quæritur

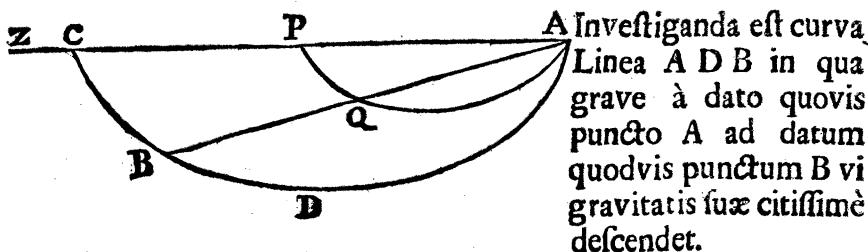
Quæritur Curva, ejus proprietatis, ut duo illa segmenta ad quamcunque potentiam datam elevata & simul sumta faciant ubique unam etdemque summam.

Calum simplicissimum existente sc. numero potentiarum 1. ibidem in actis pag. 266. jam solutum dedimus, generalem vero solutionem quam etiamnum premissus, Analystis eruendam relinquimus.

Dabam Groninge ipsis Cal. Jan. 1697.

Hactenus Bernoullus. Problematum vero solutiones sunt hujusmodi.

Probl. I.

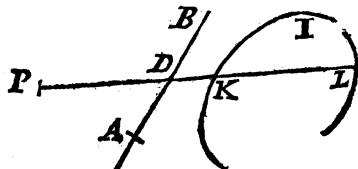

Solutio.

A dato puncto A ducatur recta infinita A P C Z horizonti parallela & super eadem recta describatur tum Cyclois quæcunque A Q P rectæ A B (ductæ & si opus est productæ) occurrens in puncto Q, tum Cyclois alia A B C cuius basis & altitudo sit ad prioris basem & altitudinem respectivè ut A B ad A Q. Et hæc Cyclois novissima transibit per punctum B & erit Curva illa linea in qua grave à puncto A ad punctum B vi gravitatis suæ citissime perveniet. Q E I.

Probl. II.

Problema alterum, si recte intellexi, (nam quæ in Actis Lips. ab Auctore citantur ad id spectantia nondum vidi) sic proponi potest. Quæritur Curva K I L ea lege ut si recta PKL à dato quodam puncto P, ceu Polo utcunque duçatur, & eidem Curvæ in punctis duobus K & L occurrat, potestates duorum ejus segmentorum PK & PL à dato illo puncto P ad occursum illos duorum, si sint æque altæ (id est vel quadrata, vel cubi vel quadrato-quadrata &c.) datam summam $PK^q + PL^q$ vel $PK^{cub} + PL^{cub}$, &c. (in omni recte illius positione) conficiant.

Solutio.

Per datum quodvis punctum A ducatur recta quævis infinita positione data A D B recte mobili P K L occurrens in D, & nominentur AD x & PR vel PL y , sintque Q & R quantitates ex quantitatibus quibuscumque datis & quantitate x quomodo cumque constantes & relatio inter x & y definiatur per hanc æquationem $YY + QY + R = 0$. Et si R sit quantitas data, Rectangulum sub segmentis P-K & P-L dabitur. Si Q sit quantitas data summa segmentorum illorum (sub signis propriis coniunctorum) dabitur. Si $QQ - 2R$ datur, summa quadratorum ($PK^q + PL^q$) dabitur. Si $Q^3 - 3QR$ data sit quantitas, summa cuborum ($PK^{cub} + PL^{cub}$) dabitur. Si $Q^4 - 4QR^2 + 2R^2$ data sit quantitas, summa quadrato-quadratorum ($PK^{qq} + PL^{qq}$) dabitur. Et sic deinceps in infinitum. Efficiatur itaque ut R, Q, $QQ - 2R$, $Q^3 - 3QR$, &c. datæ sint quantitates & problema solvetur. Q E. F.

Ad eundem modum Curvæ inveniri possunt quæ tria vel plura abscedent segmenta similes proprietates habentia. Sit æquatio $Y^3 + Qyy + Ry + S = 0$ ubi Q, R & S quantitates significant ex quantitatibus quibuscumque datis & quantitate x utcunque constantes; & Curva abscedet segmenta tria. Et si S data sit quantitas contentum solidum illorum trium dabitur. Si Q sit quantitas data, summa trium illorum dabitur. Si $QQ - 2R$ sit data quantitas, summa quadratorum ex tribus illis. dabitur.

M m m

IV.